

LO GERONÉS

PERIÓDICH DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona.	1 peseta trimestre
Fora...	1'25 id. v. id.
Estranger.	1'50 id. id.
Un número 10 céntims	

Any VI.

BON COP DE FALS

No som barcelonins ni tenim res que veure ab los fets ocorreguts à Barcelona ab motiu de la estada en dita ciutat de la esquadra francesa.

Pero som catalanistes y, en que no ho fóssem, som catalans, y ab això n' hi ha prou pera sentirnos ofesos en nostra honra y en nostra dignitat pels insults y pels menyspreus que en lo Parlament espanyol s' han dirigit a nosaltres y à la nostre terra, sense que cap diputat català, cap dels que s' diuen representants de Catalunya, haja sapigut retoriarlos escupintlos al rostre del desvergonyit que tant s' ha permès.

Autoritats, prelats de la Iglesia, corporacions, classes socials y colectivitats polítiques legalment constituides, han sigut atropellats per la baba verinosa de politichs d' ofici, de gent sense conciencia y sense principis, que tenen la audacia de parlar de pátria y de patriotisme en los moments precisos en que l' Estat espanyol, per ells empobrit y deshonrat, esta fent los últims badalls y à son entorn volen ja l' corps famolencs, esmolant les urpes pera fer presa en ses ears, com si sentissen farum de mort.

¿No n' ha rebut prous d' agravis Catalunya, pera que questa gentussa hage de inferirneli de novells? ¿No n' té prous de motius de descontent pera que hagen d' anyadir-seni d' altres? ¿No son prous los seus sufriments pera que hagin de congiarse sobre d' ella les ires dels que disponen del poder?

Perque soñ Catalanistes, perque volém que Catalunya se governi à sí mateixa com es de lleu natural, de tradició, de rahó y de justicia, se demana que siguém declarats poch menos que fora de la lleu, y axó per los matexos que s' titulan liberals y democràtiques, pels matexos que proclaman lo respecte a totes les opinions y à totes les manifestacions del pensament, pels matexos qu' admeten la licitut dels attachs à Deu, à la forma de Govern y als fonaments essencials de tota societat humana; com si l' únic inviolable, l' únic intangible, l' únic inatacable fos pera ells la actual organiació política del Estat espanyol, la forma accidental y transitoria de les seves institucions polítiques y administratives.

Y no es això lo pitjor. Lo pitjor es que l' Govern, se l' escolta y en lo fons pensa com ells; y arrastrat pels matexos prejudicis, obheint als mateixos impulsos y atemorisa sens dubte per la seva cridoria, s' ha manifestat per boca del seu President y per boca del ministre de la Governació dispositat à impedir la propaganda de les doctrines catalanistes, à privarnos l' exercici dels drets que com à subdits espanyols nos regoneix y ns dona la Constitució; extremant lo rigor fins al punt de repartir colps de sabre y baslonades de cego à gent indefensa, que no ha fet res que les lleys no permetin, com ha succehit últimament à Barcelona.

Nosaltres que no ns hem sortit ni volém sortirnos de la legalitat, protestém d' aquests insults, d' aquesta conducta arbitraria y d' aquests atropells brutals y reclamém ab tota la energia que ns donan la rahó y les lleys lo respecte degut als nostres drets de ciutadans de l' Estat.

Nosaltres tenim dret de dir y dihem ben alt, que Catalunya se queixa, que Catalunya té dret de quexarse, que Catalunya no vol ésser governada per gent que han donat probes de no saber governar; per gent qu' han desorganizat y corromput tots los serveys públics, tots los organismes del Estat; per gent qu' han dilapidat la fortuna pública; per gent qu' han enervat les forces del pais, y per gent qu' han fet sufrir à Espanya la més vergonyosa de les derrotes y la humiliació major que pot sufrir un poble.

Nosaltres neguem à n' aquesta gent aptitud pera governar, nosaltres neguem à n' aquesta gent autoritat pera afair les nostres doctrines en nom d' uns principis y d' uns sistemes quins resultats tothom ha vist y sent per desgracia.

Lo que d' ells exigeix la opinió, no sols à Catalunya si-

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

Disapte 5 d' Agost de 1899

nó à Espanya tota, lo que d' ells exigeix la decencia y el decoro, es que se'n vagin per un sempre més à casa seva à plorar les desgracies y les ruïnes que han occasionat.

Sols axis podrém compadirllos y oblidarlos.

Als qu' axis no ho entengan, als qui sent burla de tot pretengen encara insultarnos y ofegar per la forsa les nostres protestes, a n' aquests, Catalans, BON COP DE FALS.

J. B. y S.

Lo Dret Civil Geroni. - Cartas Obertas

Srs. D. Joan de D. Trías y Giró y D. Marián Bassols.

Benvolguts jurisconsults y Senyors nostres: ab la benevolència de V. V., després d' haver desvanescut los tres pre-judicis més capdals vulgarisats sobre l' dret geroni, y creyent que ns dispensaran la mateixa galant bona acullida que ns han otorgat fins al present, continuarem nostra tasca oferint à la séva ilustrada consideració y à la de la Comissió, altres punts de vista sobre l' mateix pera ratificar nostras aseveracions, confirmatoris ells de lo exposat y que acabaran de fer comprendre y amostrar l' importància del dret peculiar nostre; com sa forsa obligatoria, llur extensió territorial y efectivitat práctica, los treballs y gestions fets pera sa conservació, pera terminar ab una lleugera critica de son valor juridich ab lo que posarém si à n' aquestas, ja tal vegada insidiosas epistles.

Déyam al final de l' anterior, que l' nostre dret ha alcançat en tot temps y ha gosat devant dels Tribunals de la eficacia que li correspon com à un eos vivent, per la autoritat y forsa obligatoria que presenta y revesteix malgrat à no haver tingut una consagració oficial pel legislador.

Y així es en efecte; encar que la verdadera significació del dret geroni siga el de un dret no promulgat com à consuetudinari y no escrit qu' es (1), y, sols hagi sigut compilat per decret d' autoritat privada, n' obstant, l' aquiescència dels Tribunals, las declaracions dels Soberans y lo prestigi dels Doctors li han donat una importància semblant, casi igual à que hagués alcansat una pública autoritat, en una paraula de que hagués sigut promulgat pel poder legislatiu. Los efectes als menys, han sigut los mateixos, perquè ademés ha vingut acompañat de forsa obligatoria, com que tingués los propis caràcters y condicions de la lleu escrita.

Y dihem que ha tingut sos efectes equiparantlo à la lleu, perquè ha complert satisfactoriament lo triple objecte que ls jurisconsults y ls romanistas (2) asignan al dret consuetudinari: omplenar los vuyls de la Hey diurna consuetudo pro jure et lege in his, que non scripto descendunt observari solet; interpretar son sentit y fixar llur extensió óptima es legum interpres consuetudo, y derogar lo dret anterior ja sentit caurer en desus (desuetudo) ja substituïntlo ab un dret contrari (consuetudo contraria) com veurém en avant.

La autoritat indiscretible y la forsa obligatoria qu' ha revestit sempre el dret consuetudinari geroni, y més concretament lo còdieh consuetudinari de Gerona, llur observancia práctica en la vida del foro, ve revelada per la doctrina del Doctors, comprobada per la voluntat dels Soberans de Catalunya, determinada per forsa de l' aprobació real, precisada per virtut de fallos de la Royal Audiencia del Principat y afermada per la Jurisprudència moderna. Prenguin nota d' aquests testimonis irrecusables que li donan tota sa forsa y el valor coercitiu, los que s' haguessin empenyat en que fundats en la falta de sanció expressa de la compilació consuetudinaria suposavan al nostre dret desposseït de

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionalis

De tots los llibres, folietos, etc. que s' remetin à la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanar.

Núm. 263.

forsa obligatoria, y l' creyan, un alegat de institucions històriques més ó menos certas fóra dels usos de la vida del dret.

Los sabis y profonds jurisconsults de l' época d' or del Dret de Catalunya tenían d' ell gran estima y convençut apreci, tots l' invocaban en llurs escrits forenses y l' comentaven en sus obres y no sols feyan això, sinó que s' complavien en demostrar sa forsa legal dintre del Foro y llur observancia práctica. Fontanella, entusiasta de las institucions geroninas, en sa magistral obra (1) ja deixá sentat que « *consuetudines civitatis et diocesis Gerundae servantur ibi pro lege, et secundum eas judicat senatus.* » Es dir que tenen forsa de lleu y segons elles jutja lo Senat ó Audiencia de Catalunya. Y diu un altre autor, si son notorias y s' proba l' observancia d' aquestas costums en el foro (González ad. cap. fin de donat. int. virum n. fin. Y de leg, segons pluma de Burgos de Pag.) son obligatorias encar qu' estas no foren compiladas per autoritat pública sino privada. (2)

En igual ó parescut sentit, y tots remarcant llur observancia forense, s' expressan lo mateix Fontanella en altres llochs de sa notable obra, Cancer en sa *Variarum resolutionum* etc (3), Romaguera en sus celebradas *Synodales Gerundenses* (4), Cortiada (5), Socarrats (6) y algunos altres tractadistes y jurisconsults. Afirman aquest darrer que, perquè alguna costum se diga notoria ó probada hi deu haver recayut sentencia, y com son varias las que han recayut sobre las costums geroninas d' aquí que tinguin forsa obligatoria las probadas ó notorias. Hermós principi que en part encare avuy ve aplicantse per la Jurisprudència actual, pera que formin doctrina legal certas institucions y usos juridichs.

Los preclaris y gloriosos comtes de Barcelona y reys d' Aragó, en los diversos privilegis que concediren à la ciutat inmortal sempre respectaren sos usos, franquesas y costums civils. Alguns dels diplomas reials citats en nostres cartas anteriors no donan lloch à dupte sobre l' particular, y especialment ho confirmen lo de la regina D. Maria com à llochinent de son espòs de 13 Febrer de 1445 (7), que además de ratificar los privilegis, *costums y bons usos* es notable per l' important facultat política concedida à la ciutat d' elegir sindichs que representin à n' aquesta en las Corts de Catalunya, facultat apreciadissima en aquells temps. En la época de D. Joan II també rebé Gerona, sens dupte en pach de sa fidelitat real, variis diplomas y privilegis en que s' otorgavan importants franquesas y en quasi tots se ls confirmava los que ja gosava y sus costums propias en observancia, així com, y també en virtut de la lleu 1.º tit. XIX (de privilegis é immunitats) Llib. I, Vòl. 1.º de las Constituciones de Catalunya (8) quinas següents paraules son ben explícitas y claras: « Per això Nos lo dit Rey, per Nos y tots nosaltres successors, restituim, otorgam y aprobaron als prelats etc. etc. y ciutadans y homes de vilas y llochs de ciutats, vilas y llochs de Catalunya (per lo tant los de Gerona) axis com antigament més plenament los han tingut y poseït, totas las llibertats y franquesas, *costums y bons usos* y tots los privilegis y concessions usadas en temps del Señor Rey En Joan 1.º »

Per forsa de l' aprobació real, s' ha reconegut al dret de Gerona, format per sos privilegis y per sus costums, enterà virtualitat y potencialitat coercitiva, pera que fos d' aplicació directa en las relacions del ordre privat del habitants del Bisbat. Així se desprén de la ja citada anterior

(1) Decisió Soc. reg. Sen. Cathol. - Decisió 578 n.º 23.

(2) Circuit Gerund. - González ad cap. ex literis 8 de eo qui cognovit etc.

(3) De l. C. Gerundensis. - var. 3. c. 19. n.º 67 y també contra Gerundensis p. 1. c. 1. n.º 49.

(4) Lib. 3. tit. 12. cap. 2. n.º 102.

(5) Decisió. Caus. et Soc. Reg. Sen. Cathol. - Decisió 143 n.º 1.

(6) In tract. Petri Alberti - in p. 1. n.º 2. c. 10. dec. caus. 215 q. 2. n.º 1.

(7) Llibre vermell fol. 102 retro - Arxiu Municipal de Gerona.

(8) Que s' es la capital l. de la Constit. de Pere II en las Corts de Barcelona de 1283. En virtut d' aquesta Constitució tan expressiva, sus legàts se podrà sostener, segons interpretació doctrinal in extenso l' autoritat pública del dret geroni.

(1) En el sentit juridich, no en el vulgar y material de la paraula, ja que en aquest darrer aspecte ho va ésser per Miers.

(2) Sobrealt Savigny que va al darrat de tots.

ment Reyal Cédula de Felip IV de 5 Novembre de 1654, confirmatoria de tots los privilegis anteriors, y per la qual, tanta es la forsa prelativa determinant donada á nostre régime juridich, que fins prevaleix contra los diplomas reyals y contra las sentencias dels Tribunals quan ab ell están contraposats.

Fins à tal punt ha sigut considerada per l' autoritat real la forsa coercitiva y l' valor real y obligatori en el territori de la Diócesis, del dret consuetudinari geroni !

Los fallos dels Tribunals catalans y senyaladament la doctrina de la Real Audiencia ó Senat de Catalunya, han corroborat y palesament sancionat sa eficacia, dónchs ja hem citat més amunt lo testimoni de Fontanella. Aquèt referit Tribunal superior en occasions repetidas y sobre diverses matèries ha confirmat la existencia del nostre dret peculiar, ratificant llur autoritat, fallant segons son esperit lo mateix en sentencias *definitivas* que en *interlocutorias* com es de veure en las Reyals Sentencias de 15 Novembre de 1522 (sobre imprescriptibilitat dels censals eclesiàstichs), 24 Octubre de 1526 (prescripció censals de laics), 1 d' Octubre de 1605 (sobre l' observancia del *Recognoverunt próceres* y demés privilegis de Barcelona ab relació als lluïsmes y al testament sacramental), 30 d' Agost de 1773 y 7 Novembre de 1778 (abduas sobre l' dret de percepció del delmes de batutas y rebatudas, baleigs y rebaleigs), 14 Mars de 1821 (sobre acaptes ó pensions ensifèuticas perceptibles en espècie), altres dues dels anys 1827 y 1828 (sobre la pena de pago del doble lluisme) y las de Mars y Abril de 1831 (sobre successió intestada en los ascendents), entre altres variats que podriam senyalar.

Y també ha sigut reconeguda llur autoritat per la Jurisprudència moderna, per orgue del Tribunal Suprem de Justicia, ja acceptant y confirmant los fallos repetits de l' antiga Audiencia, ja declarant la subsistencia en nostre territori de determinades costums é institucions en vigor, com en la de 8 Janer de 1874 acceptant la vigència del *tantundem*, ja fent per últim constar en altres la peculiar observància d' un dret propi.

Ociós es dir que en l' Audiencia del Territori també ha estat admesa la sua observància, com en la Sentencia de la Sala 1.ª de lo civil de la Audiencia de Barcelona de feixa 3 de Maig de 1872, així com, en el Jutjat de nostra ciutat y altres de la província, podent asegar ab lo difunt degà Don Manel Viñas. (1) «*Por lo que toca á la autoridad y fuerza de obligar de las costumbres compiladas* (de Gerona) *además de la Jurisprudencia constante de este Juzgado en reconocerlas, podemos citar la del Tribunal superior del territorio, quien ha fallado según ellos en varios casos.*»

Tal es l' autoritat ben patentizada del dret civil de Gerona. Al qual sols li manca la forsa moral, y la manifestació externa y ostensible d' una pública sanció, que no dumptem alcanserà al menos en lo que sigui pràctic y vivent, en virtut de son ingrés y accultiment al futur Apèndix del Dret de Catalunya que serà aprobat pel legislador espanyol, si's vol seguir ab la tradició jurídica de nostra terra y fins ab la manifestada pels Reys d' Espanya y per la Jurisprudència del Estat.

En V. V. confiem, que representan tan dignament a Gerona, y en los demés sos ilustrats companys de Comissió, procuraran sigui una fahedora realitat la tal consagració que demana la llògica, lo patriotism y l' interessos morals de la part més catalana de Catalunya.

Ab tals falagueras esperansas 'ls saluda fins à la pròxima son més affm. s. s. q. l. b. s. m.,

JOAN BTA. TORROELLA.

(1) Revist. de Gerona - Tòm. I. (1876 - 77) pág. 78.

Missatje dirigit pels catalans als finlandesos⁽¹⁾

A vosaltres fills lleals y nobles del gran Ducat de Finlandia, que ab caràcter brau é independent heu combatut sempre en defensa de vostra llengua, pera guardar intacta vostra individualitat y l' Dret nacional propi d' una rassa viril, vos endressém aquest missatje en nom de la joventut de la terra catalana.

Desde l' mitjorn d' Europa, nosaltres catalans també havém sentit vostres cris d' angoixa. La vostra ven plenyenta sortida de las boyrosas y fredas regions del Nort, ha afrevessat la Europa, ha repercutit per tot pera aturarse al mitjorn, à Catalunya, fent bategar nostres cors devant las valentes protestas ab que haveu respost á las amenassas del despotisme que á las darrerias del sige xix encara impera en la majoria dels Estats d' Europa que volen envanir-se ab

(1) Lo Missatje ha estat traduït al finlandès per un suech resident à Barcelona y serà publicat per tots los periódichs de Finlàndia.

lo calificatiu de civilisats. Si la voluntat d' un home després d' una guerra saganta va disposar guardar vostras antigas llibertats, la vduntat d' un altre home, en una època de pau, de benestar y de tranquila calma, preté arrebaixarlos lo que havia jurat respectar per sempre.

Es que tots los grans Estats son iguals; una barreja de nacionalitats diferents pertanyents á varias rassas sotmesas al domini del més fort, y tots sense distinció, tots, cuyan d' ofegar encare que sia en sang las aspiracions á la llibertat.

Ahir tot un Emperador d' Alemanya estranyant gent de sa terra pel delicte d' estimarla més que á les altres; avuy un Emperador de Russia volguent reduhirvos á la condició de miserables esclaus com hi te á tants altres pobles, y demà un Gobern d' Espanya perseguint ab ira á tots los que trevallin pera reconquerir la llibertat de Catalunya.

Per això 'ls catalans, que també vivim com vosaltres sotmesos al jou d' una lòminació extranya, que igual que Finlandia som diferents del Estat á qui nos ha tocat anar adscrits, al sentir vostres planys nos havém extremit; al pensar que també nostra pàtria es esclava, que també viu baix lo poder del més fort, lo més barbre sempre; may lo més avansat.

No 'ns lligan á vosaltres, valents finlandesos, ni afinitat de rassa, ni comunitat d' origen, ni de llenguatge. Res tenim de comú abdos pobles; solsament l' infortuni 'ns acosta y 'ns fa venir á donarvos una abrassada de germanor y á encoratjarvos en lo moment del perill.

; Avant y fora, braus finlandesos! — No desistiu may en lo camí que havéu emprès; no volguéu contribuir de cap manera á la inicua expoliació que vol férseus. Prediquéu a vostres compatriots en favor de las llibertats de la terra, excitéulos ab energia á la resistència, que quan un poble vol ser lliure, no hi ha poder en la terra capás d' esclavisar-lo. Poden persegirvos, empresonarvos, acabar ab vostra vida; pero la mort lluytant en defensa dels drets de la terra es preferible á una vida vergonyosa d' esclavitut y de deshonra.

Avant, donchs! seguieu ferms en la lasca comensada, que nosaltres desde las rialleras costas de la mar llatina, sentim lo mateix desitj que á tots vos encoratja. No desmayeu en vostres propòsits, que ja s' acosten al seu terme las opresions dels pobles. Caurán los grans Estats pera deixar pas ample á la redemptora idea de la llibertat dels pobles oprimits que vé a passos gegantins ab lo nou sige.

Visca Finlandia! Visca Catalunya!

Visca la llibertat de tot los pobles esclaus!

Barcelona y Juny de 1899. — Lo Centre Escolar Catalanista » apoyat per la Unió Catalanista.

Entitats y periódichs adherits: Associacions. — Lliga de Catalunya, Popular Regionalista, Catalunya Autònoma, Catalunya y Avant (democràtica), Lo Sometent (democràtica), Folklòrica, Catalunya Nova, Concill de Sis, Centre catalanista de Gerona y sa comarca, Centre Català de Sabadell, Centre Catalanista de Villafranca del Panadés, Centre Català de Mollet del Vallès, Lliga catalanista de Banyoles y sa comarca, Lliga Regional de Manresa, Obrera de Manresa, Catalanista de Lleida, Centre Catalanista de Mataró, Centre Català de Castelló d' Ampurias, Centre « las Quatre Barras » de Tarragona, Joventut federal propagandista (Barcelona).

Agrupacions. — Escolar « Ramón Llull », Los Montanyencs, Catalanista de Badalona, de S. Feliu de Codines, de Sant Andreu de la Barca, de Valls, de Rodonyà, de Sitges, de Sallent, de Cardedeu, de Besalú, de Vilasar de Mar, Escolar Lleydatana, Escolar Lliberal, Barcelona, Regionalista de Balaguer.

Periódichs. — *La Renaixensa*, *La Nació Catalana*, *La Talia Catalana*, *Lo Teatre Regional*, *Lo Jovent Catalá*, *Las Quatre Barras* (Vilafranca), *Lo Pi de les tres branques* (Berga), *Lo Catalanista* (Sabadell), *La Veu del Vallès*, *La Comarca de Lleida*.

Notícies

Oficials

AJUNTAMENT. — *Sessió del 26 Juliol.* — (2.ª convocatoria.) Reunits 10 concejals baix la presidència del Arcalde Sr. Català, se prengueren los acorts següents:

Aprobar la acta de la sessió anterior.

Id. comptes per 228'73 pts.

Id. la distribució de fondos pel mes d' Agost que puja a 30'87'55 pts.

Adjudicar definitivament á D. Lluís Torres pel preu de 204 plas y per cinchs anys l' arrendament de un lloc de refreshes á la Devesa.

Aprobar lo nou plech de condicions pel arrendament del Teatre, quina subasta tindrà lloc lo dia 7d' Agost baix la presidència del concejal Sr. Plà.

Concedir permís d' obres als Srs. següents: Tomàs Cot, Carles Martínez, Francisco Vilallonga, Alfonso Llensa, Francisco Oriol, Joaquim de Carles y Ginés Conet.

Se dolgué el Sr. Garriga (A) de que estiguessin ja acabadas moltes obres, quin permís era se demanava, oferint lo Sr. Arcalde posarhi correctiu.

AJUNTAMENT. — *Sessió del 2 Agost.* — (2.ª convocatoria.) Reunits 12 Concejals baix la presidència del Sr. Català, prengueren los següents acorts:

Aprobar després de algunas explicacions del Sr. Tor l' acta de la sessió anterior.

Aprobar comptes d' import total 524'25 pessetas.

Id. l' extracte de las sessions del mes de Juliol pera sa inserció en lo Butlletí.

Aprobar la terna dels Sors Figueras, Bassols y Pallí per el càrrec de vocal de la Junta d' instrucció pública.

Entregar á cada Concejol una copia del balans de la situació econòmica del Municipi.

Passar á la Comissió corresponent una instància del « Foment de la indústria, comerç y propietat » interessat se estudiará la celebració de un concurs de bestiar.

Traure á subasta lo suministre de grans pels animals del Municipi.

Passar á saludar al Governador civil una Comissió composta del alcalde y dos tinent.

En Silvela, à Sant Sebastián, ha dit als periodistes que tot marxa com una seda y que tot va tan bé ab la seva administració. Lo duch de Tetuán, que ve de la conferència internacional de L' Hay, ha dit que á fora 'ns tenen llàstima y qu' Espanya no es considerada per res. Lliguin caps nos tres llegidors. Lo que s' extén com taca d' oli y res hi poden les bastonades ni les garrotades, es l' esperit autonomista de les nacionalitats que forman l' Estat espanyol: parlin per nosaltres Palma de Mallorca, Bilbao, Barcelona y altres de que anirémen prenen nota. « Y tú, Romero Robledo, ves cantant. »

— Lo « Brusi », que ja caduqueja, suposa ab evident malavolensa, que 'ls catalanistes son instruments de la masoneria en les seves manifestacions de protesta contra 'ls governs de Espanya. En canvi *La Publicidad*, que té més motius d' estar al tant de tot lo que á la secta 's refereix, dispara contra 'ls catalanistes ab bala rasa, y l' seu corresponsal á Londres, lo senyor Lletget, aquell que escriví aquelles correspondencies tant patriotes quant la guerra, va fer d' acollit á N' En Romero Robledo en lo Congrés, en tot lo que aquest va dir contra 'ls catalanistes y contra Catalunya. Nosaltres, ben mirat, creyem que l' instrument de la masoneria en aquest assumptu es lo senyor Mañé y Flamer: qui havia de dirlo, a les seves velleses!

Ab tot, diguin lo que vulguin los pànya-contenents del Brusi, y 'ls masons dictatorials, y weyleristas de *La Publicidad*, locatalanisme, á despit d' ells, fa y seguirá fent son camí.

— En l' article del senyor Prin, que publicarem en lo número passat, s' incorregué en la següent errada de concepte, que corregim: en la antepenúltima ratlla de dit article (2.ª plànica, 2.ª columna), ahont diu: « des de 'ls palmerars d' Ebre », ha de dir « des de 'ls palmerars d' Elx ». — Hem rebut la primera part del Cuadern 5.ª dels *Exercicis metòdics d' Aritmetica* escrits pel mestre normal N' Angel Lletjós, publicat baix los auspícis de la Agrupació protectora de la Ensenyança Catalana. Donem al autor les gracies per la atenció.

— L' ex-arcalde de Gerona 'ns ha enviat un estat dels ingressos y pagos de l' Ajuntament durant la seva administració. Nos en ocuparem, luego que s' hagi fet pública la situació econòmica de nostre municipi, única manera de poder appreçiar aproximadament la gestió de l' alcalde y del Ajuntament passat en materia de fondos.

— Segons diu L' Olot, los días 18, 19 y 20 d' Agost estàrà à Olot lo bisbe elet de Barcelona, Dr. Morgades, ab motiu de consagrar la artística capella que 'ls senyors Vayreda han fet construir en sa casa.

— Es esperat à Caldes de Malavella, pera pender les aygues medicinals, lo Ministre de Gracia y Justicia, Excelentíssim senyor D. Manel Durán y Bás.

— En virtut de la nova organiació que á las juntas locals de presons dona lo R. D. de 22 de Maig últim pels dos vocals de lliure elecció del Ministeri de Gracia y Justicia han sigut designats per formar part de la Junta local d' apuesta ciutat, don Narcís Sambola y don Joaquim de Espona; com individuu del Col·legi d' advocats ha sigut designat don Ildefons Ruiz de Marcillo. En quant els demés vocals electius no sabém si han sigut encara nombrats.

Ha sigut nombrat president de la secció espanyola del Congrés internacional de medecina professional que se celebrarà à Paris l' any vinent, nostre estimat amic lo distingit metge d' aquesta ciutat don Joseph Pascual y Prats, a a qui felicitem per tan honrosa distinció.

— Com á folleti en lo *Diario de Gerona* los joves advocats D. Joan B. Torroella y D. Narcís Prats, han comensat á publicar la notable obra del celebrat jurisconsult D. Tomàs Mieres « Costums del bisbat de Gerona », precedintla un prólech del distingit escriptor y advocat D. Joseph Pella y Forgas. La obra se publica en castellà y per justificarlo figura al frente una advertència, no convenient cap de las rahons que dona per no usar la llengua catalana, entre elles, la de què fentse en castellà facilita el estudio á aqueells que, no conociendo la llengua catalana, se hallan en el cas de tener que intervenir en los trabajos de codificación. Naturalment com que 'ls que forman la comissió de codificació catalana son Andalusos, axis potser ho entendran.

— Diu *La Veu del Monestir* en son darrer número:

« Hem estat pensant aquets dies si havíam de dir alguna cosa en sentit de protesta contra els insults dirigits en plé Congrés dels Diputats contra l' il·lustre persona que esta destinada a ocupar dient poch temps la Seu Ausetana, la qual, además de l' alta dignitat ab que vindrà á viure entre nosaltres, ha sigut nostre col·laborador y en nostres columnes ha publicat la major part dels escrits regionalistes que li han valgut tal granadís d' acusacions. Després de pensarlo bé, hem decidit no ferne cas, atenentnos al nostre adagi, qu' en Romero Robledo ja verà si troba à Madrid algú que li traduïsca: *Bramas d' ese no pujan al cel.* Estam segurs de que el Doctor Torres y Bages n' haurà fet també el poch ès que n' havia de fer. »

— Lo dia 9 de Juliol se verificarà la solemne clausura del Concili de l' Amèrica llatina. Lo Papa ha aprobé los Cànons d' aquest primer Concili plenari amèrica, que son en nombre de mil.

En el próxim Consistori serà designat un primat per l'América llatina. L'arquebisbe de Buenos Aires serà Patriarca de les Indies Occidentals y la purpra cardenalícia se conferida al arquebisbe de Santiago de Xile.

Copié de *La Renaixensa* del diumenge passat.

Ahir durant tot lo dia l'senyor Arcalde v'abre gran número de cartas y visitas protestant de las injurias que en lo Congrés li havia dirigit lo senyor Romero Robledo, podent citar entre altres las del Capità general, dels Presidents de la Diputació, Cambra de Comers, Comitè Polaviejoista. Ateneu Barcelonès, Foment del Travall Nacional, Círcul Ecuestre, Cònsols d'Anglaterra y Bèlgica, senyors Marqués de Marianao, Arnús, Card, Camps y Sallarés.

Les protestes han seguit, augmentant la seva significació la qualitat de les persones y entitats protestants.

Sempre hem estat convencuts de que, per més que molts no s'en donquin compte, tot atach fet a Catalunya ó a les personalitats catalanes que per una circumstància ó altre se troben representar algún element important de la nostra terra, ha de reportar a sos autors efectes contraproduchents. Desenganyis En Romero Robledo; aquí l'seus insults y la seva conducta, no troben ni poden trobar ressò més que en los polítichs d'ofici de totes menes, en lo nivol de forasters que aquells envian a viure sobre l'país y en uns pochs catalans que renegran fins de Deu per un plat de lenyigants quin vocabulari gens envejable tant té per mà.

— Se tracta de constituir una agrupació catalanista a Montbrió del Camp.

VARIETATS

Los plátanos perjudican la salut

En la *Ilustrirte Garden Zeitung*, llegim una observació molt interessant deguda a M. Hilliger, un alemany que viu a Barcelona.

D'uns quants anys ensa, al començar la primavera, se manifestava ab regulàritat en sa casa y en sa família una epidèmia de tos, sense que fins ara n'hagués pogut trobar la causa.

Pero M. Hilliger se resolgué de procedir a un exàmen microscòpic de les substàncies expectorades, trobat en elles cossos estranys en forma d'estrelles, cossos que troba aximateix en gran quantitat en la pols depositada en la seva finestra.

Després d'un detingut exàmen, regonegué la semblança d'aquests corpúsculs ab lo borró que cubreix les fulles endres del plátano y que sembla a la vista una pols fina. Ara, donchs, evident que a n'aquesta pols s'havia d'atribuir la tos de la seva família.

No dexa d'esser curiós recordar que igual observació havia fet ja Dioscorides y que Galen ha escrit ab tota formalitat que la pols de les fulles del plátano irrita l'canyó, enronqueix la veu, es causa de tos y constitueix un perill pels ulls y per les orelles.

Convindria que aquesta qüestió s'estudiés bé. Potser se sabrà la causa de certes epidemias de tos, quin origen no se pogut fixar.

Dr. M. de T.

(Trad. de la Revista *Cosmos*.)

SECCIÓ LITERARIA

UN NEGAT

Me'n anava a passeig cap al mar quant me feren allargar lo pas, platja endins, uns bordegassots que passant a la vora meu parlavan d'un negat, signant un grup de gent que arran de las ones s'anava enroixint per moments.

Dels barris marítims y populoses de la gran Ciutat sumensava a acudirshi, y quan jo vaig arribar al lloch de la desgracia ja no vaig poguer veure a la pobreta víctima.

M'entorpia una muralla d'homes y dones que, sobre les puntes dels peus y estirant lo coll tant com podien, cercavan clarianes entre l's més apropi del infelit per contemplarlo. Aquests, barrejauhi exclamacions de roudol, enrahanavan a mesura de lo que eran, y d'aquest modo vaig sapiguer que l'negat era un pobre noyet d'un sis ó set anys escassos y que, intentant retornarli la vida, estava allí ajenollat prop d'ell, despullat com ell, un home del poble de l'sacsejava, lo palpava y l'observava suanhí amoroosament, fent esforços desesperats per salvar-lo en mitx d'aquella argolla de gent que l's hi engripa l'aire a tots dos.

Les dones, plenes de llàstima, parlavan de la roba y de les sabates que eran allí abandonades davant la arena, y planyan sobre tot a la desgraciada mare d'aquest noyet, pro que ningú conegia.

Tot sol devia haver anat a banyarse; potser lo seu pare era al taller, pro a mi'm semblava impossible

que ab tanta bellugadissa de baylets y fins d' homes com per aquells vols nadaven, haguessen deixat negar una criatura sense adonarsen a temps.

— Es que deu haver rebut alguna patacada enfonsantse desseguida, perduts los sentits, feya algun que altre pera explicar-se també tan extraordinari sucedit. Lo cert es que l'infelit, segons deyan, seguia inmóvil no donant la més petita senyal d'esperança, quan vaig sentir a un bon senyor que deya a un seu company, arribats allavores: — Vés, ficat aquí dins; digas que ets metge, potser encara sigas a temps per salvarlo y l'grupo al sentirlo obrí pas al metge que se'n entrà cap al mitx.

Tothom, content y esperancat per aquella obra bona, aguantà l'alé per un instant, y al cap de ben poc rato pogué observar, entre l'silenci més anguniós, certis moviments de cap molt significatius, y desconsoladors, acompañats seguidament de veus que deyan: «Diu que es inútil, diu que es mort», y jo estirantme tot lo que vaig poguer vegí, en aquell moment, los pehuetos morats de la desgraciada criatura posats en layre, penjats en la nervuda mà del Doctor que ja havia dit que no hi havia remey per ell.

«¡Pobret, ja es al cel!» vaig fer entre llavis cercant una sortida entre l'grupo de curiosos que s'havia engroxit considerablement encloguentmhi a mí dintre. A forsa d'empentes vaix arribà a eixirne.

Una gentada inmensa composta de dones en sa majoria allavors s'apropava a balansades, estalonantse, se desbordavava cap al mar. La mala nova, com totes les d'aquesta classe havia corregut més de pressa que l' llamp y elles, les que eren mares, ab l'esglay al cor que las aclaraparava, pensant en sos fillets solzament, abandonaren sos quefers y ab los trajes dolents y grexosos d'estar per casa, de casa pobre, de jornalers, corrían en direcció al grup numeros y terrible ab los ulls a mitx cap, descompostes, brutes, sense cotilla y les més ab una cara de miseria que apenava. Les que ja hi eran s'afanyavan a rebrer a crits y d'un tres lluny a les coneudes que hi anaven arribant: — No corréu, las hi deyan, no es pas lo vostre, calméuvs. Y l'tràngul continuava, y les unes deixavan lloch a les altres, y totes les que hi arribaven volfan veure al negat, volfan convencers ab sos propis ulls, empenyentse y masegantse, apesar de les paraules de ses coneudes, de que no era l'seu aquell noyet que també n' tenia de mare. Y s'anavan apartant d'allí després d'estar ben certes, desfentse en exclamacions llastimoses, malehibit al mar, compadint al noyet, planyen a sa familia.

Pro la processó no mimbava: los barris marítims hi buydavan la gent com si fossen mosques y apesar de tot aquell desgraciat no tenia ningú d'allí que l'regonesgués.

Bona estona transcorregué encare fins que una nena regularment ben vestida, ab los ulls plorosos, tal vegada pressentint tota sa desgracia, comparegué de la mà d'una altre noyeta un xich més gran que ella. També ho havia sentit a dir que hi havia un negat a la platja, y al ser a ne'l grup la nena, desfentse de sa amiga s'hi filtrà a dintre fins a topar ab son germanet ofegat. «¡Sí que ho es, sí que ho es! Ja m'ho pensava!» vaig sentirli cridar desesperadament a n'aquella criatura feta una persona de seny: «¡Sí que ho es. Jo'l vuy veure!» seguia cridant, quan bones personnes se la enduyan d'aquell lloch. Y tothom correugué cap a n'ella a véurela, a contemplar la germaneta del negat. Y desprén vingué la seva mare pàlida, desencaxada, y, tothom, cap a véure a aquella pobre mare que s'tira al damunt de son fill quan pogué véurel, pera menjársel a petons.

Davant d'aquestes escenes hi havia qui ja tenia la mà preparada pera bofetejar, en arribant a casa, a son germà petit que sempre hi anava a nadar. «Era com lo meu Enriquet», feya una dona referintse al tendre mort, y no hi havia pares ni germans que aquella desgracia no li fes memoria de quelcom de negre; tots tenian fills y germans petits com aquell infelit per castigarlos, pera corregirlos, pera salvarlos a temps. Y jo ab los ulls humits y l'cor oprimit anava apartantme apoch d'allí, pensant que en aquelles hores las escoles eran obertes y molts baylets, masses, corrían per carrers y per la platja ab lo cigarro als morros, renegant com uns carreteros, atrevintse ab tothom, vaja, fent l'home.

Y l'endemà ones endins y a la mateixa hora, l'hora de ser a estudi, un exèrcit de bordegassots, j'com s'aplicava!

F. ROCA Y JORDÀ.

Pobre Maria!

Fresca y gemada com una rosa
la petita del Massoner.
es ignoscenta jove y hermosa
com la poncella del violer:
Es la petita, fa de pastora
y apenas brilla la nova aurora
ja ab sus cabretas al camp fa via
¡Pobre María!

Avuy son pare li diu: Marieta
som molts a casa per tan poch pa,
ves cap a villa, visten pobreta,
fes de minyona... ves a captar...
y ab una muda de roba usada
se'n va la nena tota anyorada
y a villa s'fica quant mort lo dia
¡Pobre María!

Si avans plorava deixant sos pares
are'l hi agrada viure a ciutat,
se veu més bella, fina de cara
y que li alegan la vanitat:
Ella s'pentina per ser hermosa
y quant va a plassa va tan rumbosa
que fos minyona ningú diria
¡Pobre María!

Malaguanyada flor de montanya
que reb los aires de la ciutat
lo ser bonica son cor enganya
y més la enganya la vanitat:
vol dur polacras y vestir llinas
y ser minyona ja'n pert las ganas
— Cusí pels altres que be que irà —
¡Pobre María!

Com qu' es alegre y ab los ulls parla
hi van los joves rendits de amor,
mes; ¡pobre jove que vol guanyarla!
si no més pensa donarli l'cor!
Ella li agrada de ser senyora,
robas de seda, pentinadora,
balls y teatres per cada dia
¡Pobre María!

Sols dels que gastan, l'amor enveja
y amor los dona, fins a desdir;
carrers y plassas sovint passeja
per si algún jove la vol seguir,
y ells la segueixen y amor li juran
y de la rosa la flayre apuran,
sols per flayrarla hi van un dia
¡Pobre María!

Rosa marcida que ja no olora
avans tan bella, qui't va pansir?
abandonada se migra y plora
y trist ovira son pervenir;
quant en sa cambra sola se queda
sonnia encara vestits de seda,
joyas y galas, festa y orgia,
¡Pobre María!

Entre sos brassos estant opresos
los que li roban honra y salut
y ella ls hi cambia volubles besos
ab vestits rónechs de blau bellut,
y encara altaiva corre a tot-hora
orgullejantse de ser senyora,
portant sos robes ab alegria
¡Pobre María!

Encare es jove y está enveillida.
la vista morta, son cos malalt,
tota nafrada sense honra y vida
jau en un catre del Hospital;
lo mon la lliana, ningú la plora...
sa pobre mare si hi fos a vora,
sa pobre mare com ploraria!!
¡¡Pobre María!!

PERE DE PALOL.

SECCIÓ COMERCIAL

Mercat de Gerona del dia 29 d'Juliol

Especies	Mesures	Pessets
Blat	QUARTERA DE 80 LITRES	16'50
Mestall	"	13'00
Ordi	"	8'00
Sébol	"	00'00
Civada	"	7'00
Besses	"	12'50
Mill	"	14'00
Panís	"	16'00
Blat de moro	"	13'00
Llobíns	"	8'50
Fabes	"	12'00
Fabol	"	13'00
Fassols	"	20'00
Monjetes	"	22'00
Ous	Dotzena	01'10

SECCIÓ RELIGIOSA

Santoral

- Diumenge 6. — La Transfiguració de N. Senyor. Ss. Just y Pastor.
 Dilluns 7. — St. Gayetà y St. Albert.
 Dimarts 8. — St. Ciriach y St. Miró.
 Dimecres 9. — St. Romà y St. Rústich.
 Dijous 10. — St. Llorenç.
 Divendres 11. — St. Tiburci; Sta. Susanna y Sta. Filomena.
 Dissabte 12. — Sta. Clara y Sta. Felicissima.
 Diumenge 13. — St. Hipòlit y St. Cassià.
 Dilluns 14. — St. Eusebi y Sta. Limbana. *Dejuni y abstinença.*
 Dimarts 15. — La Assumpció de la Mare de Déu: St. Tarcisi.

Quaranta Hores.

Dels dies 6 al 12 en la iglesia de St. Felip; del 13 al 15, en la de St. Pere.

Guia del viatger en la Comarca

Amer — Estació férrea. Ferrocarril de Gerona á Olot y carretera de Sta. Coloma á Olot y de Gerona á Anglés á 18 km. de Gerona.

Anglés. — 14 km. de Gerona. (Vegis lo dit referent á Amer).

Arbucias. — 36 km. de Gerona. Carretera de Hostalrich á Sant Hilari Sacalm.

Armentera. — 27 km. de Gerona. Prop la carretera de La Bisbal á Figueras.

Bagur — 44 km. de Gerona. Carretera de Gerona a Palamós per La Bisbal y Tramvia de Flassà á Palamós. Camí vehinal desde Palafrugell. Població marítima.

Banyolas. — 14 km. de Gerona. Carretera de Gerona á Olot. Ayguas sulfurosas.

La Catalana. — Ferretería, quincallería y mercería. — Mercadal 7 y Plassa de la Constituciò 1.

Besalú. — 41 km. Carreteras de Gerona á Olot y de Figueras á l'última població.

Blanes. — 32 km. Estació en lo ferrocarril de T. B. y F. Banys de mar.

Cadaquers. — A 54 km. Camí vehinal desde Rosas. Banys de mar.

Caldas de Malavella. — 16 km. Estació en lo ferrocarril de T. a B. y F. Carretera desde Llagostera. Ayguas termales. Establiment del Srs. Prats y fills. — Coixes de abdos establiments a tots los trens.

Calonge. — 27 km. Carretera de Sant Feliu de Guixols á Palamós.

Camprodón. — 59 km. Per Vich y per Olot passant per Sant Joan de les Abadesses.

Cassá de la Selva. — 12 km. Estació en lo ferrocarril de Gerona a Sant Feliu de Guixols y carretera de idem.

Castell d'Aro. — 25 km. (Id. anterior).

Castelló d'Ampurias. — 41 km. Carretera de Figueras á Rosas.

Figueras. — 32 km. Estació ferrocarril de T. á B. y F. Carretera de Barcelona á la Frontera y límit de la carretera de Olot, La Bisbal y Rosas.

Gerona. — Capital de Provincia. — Audiencia. — Jutjat de 1.ª instancia. — Sucursal del Banc d'Espanya. — Institut de 2.ª ensenyansa. — Museo provincial. Estacions dels ferrocarrils de T. B. y F., de Amer y de Sant Feliu de Guixols.

Fonda Peninsular (Antiga de St. Antoni). — Carrer Nou.

Café Norat. — Rambla de la Llibertad.

Encesa y C., en comandita. — Farinera. — Carretera de Barcelona.

E Barangé y fills. — Fàbrica de sabó á Gerona, Granollers y Barcelona.

Pérez, Sauri y Noguer. — Fàbrica de ciments y calç hidràulica. — Industria 2.

Fills de Esteve Garriga. — Magatzems de vins y arros. — Carretera de Sta. Eugenia y Plassa del Marqués de Camps.

P. Llurella y C. — Mechero GOLDEN. — Industria nacional. — Fabricació de manguitos pera incandescència per gas. — Plassa del Oli, 6.

J. O. Carbó. — Camiseria y confecció de roba blanca per senyora. — Plateria 30. — (Quatre cantons).

Saliet i C. — «La Gerundense». — Fàbrica de paper continuo.

Succesors de Pau Cassà. — Gran magatzem de paper pintat pel decor de habitacions. Gran varietat de motllures. — Constituciò 11.

Academia de Bellas Arts pera senyoretas. Directora D. Carme Riera. Plassa del Corren, 9, botiga. Casa del capella de las Germanetas dels pobres.

Camilo Fontbernat y Roure. — Cirurgia. — Especialista en malalties dels peus. — Progrés, 23, perruqueria.

Hostalrich. — 30 km. Estació ferrocarril de T. á B. y F. y carretera fins á Sant Hilari.

La Bisbal. — 27 km. Estació Tramvia Flassà á Palamós. Carreteras de Gerona, Figueras y Palamós.

La Escala. — 32 km. Carretera de La Bisbal á Gerona y de la estació de Sant Jordi per Verges. Banys de mar. Ruhinas de Ampurias.

La Junquera. — 47 km. Limit en la carretera de Barcelona á França. Banys de la Mercé. (Ayguas sulfuroses).

La Sellera. — 16 km. Estació ferrocarril de Gerona á Olot, carreteras de Sta. Coloma y de Gerona á Olot.

Llagostera. — 24 km. Estació ferrocarril Sant Feliu de Guixols. Carreteras á id. y á Caldas de Malla-vella.

Elansá. — 41 km. Estació ferrocarril de T. á B. y F. Banys de mar.

Lloret de Mar. — 32 km. Carretera á la estació de Blanes, y carretera fins á Tossa.

Massanet de Cabrenys. — 54 km. Carretera desde Figueras.

Olot. — 48 km. Carreteras á Gerona, Figueras, Sant Joan las Abadesses y Sta. Coloma de Farnés.

Palafrugell. — 41 km. Estació Tramvia Flassà á Palamós y carretera de Gerona á Palamós.

Palamós. — 44 km. Estació del Tramvia de Flassà, limit de les carreteras de Sant Feliu y de Gerona.

Rosas. — 44 km. Carretera de Figueras. Banys de mar.

Sant Feliu de Guixols. — 36 km. Ferrocarril fins á Gerona; carreteras a Gerona y á Palamós. Establiment de banys de pila y oleatge.

Sant Hilari Sacalm. — 38 km. Carretera á la estació de Hostalrich y a Vich. Ayguas acidulo carbòniques.

Sant Pere Pescador. — 27 km. Carretera que surt de la estació de Sant Jordi.

Sta. Coloma de Farnés. — 20 km. Carretera desde la estació de Sils (T. á B. y F.) y carreteras a Gerona, Olot y Barcelona. Ayguas termales.

Torreella de Montgrí. — 32 km. Carretera desde la estació de Verges y desde Gerona. Banys de mar al Estarit.

Tossa. — 41 km. Carretera desde Lloret de Mar.

Vidreras. — 34 km. Carretera desde la estació de Sils y carretera desde Llagostera.

Viladrau. — 50 km. Camí de ferradura desde Sant Hilari y carreteras desde Vich y estació de Banyoles. Hotel Cambrinus. Centre de excursions al Montseny.

BANCH VITALICI DE ESPANYA

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyias de segurs sobre la vida reunidas
Carrer ample 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL 15.000.000 DE PESETAS.

Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235.908'05 pts.
Capitals assegurats desde la fundació de les C. fins al 31 Dbre 1897. 203.80.352'95 »
Pagat per sinistres, pólisses vencudes y altres comptes fins igual data. 13.382.881'61 »

Delegat general en la Província

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribí Corominas — **Narcís Boadas**

DENTÍFRIC ROCA
AL SALOL

El més higiènic y poderós antisèptic per evitar les caries y demés enfermetats de la boca.

Vi de Nou de Kola del Dr. Roca. — Tònic neurastènic, regulador del cor, excitant del sistema muscular y aliment d'ahorro.

Vi Iodo Tánic del Dr. Roca.

Vi Iodo Tánic Fosfatat del Dr. Roca. — De millors resultats que l'oli de tetje de bacallà, y de gran utilitat per combatre l'escrofulisme, afeccions del pit y reumatisme.

Tots los vins son á basse de Jerez y Málaga legitims
De venda á casa l'autor

LABORATORI Y FARMACIA DEL DR. ROCA

(antiga del Dr. Ameller)

Cort-Real, 4.—Girona

TOLEGIRONES

PERIODICH PORTA-VEU
DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Redacció y Administració: Rambla de la Libertat 31

PRICUS DE SUSCRIPCIO

Estranger	1'50 pesseta trimestre
Un número sol.	0'10 id.
Girona	1 peseta trimestre
Porn.	1'25 id.
Girona	1 peseta trimestre
Porn.	1 peseta trimestre

CORREUS

Entradas

Madrid	9'30 mati.
Barcelona	9'30 m. y 5'45 t.
Fransa	7'30 m. y 3'20 tarde
Puigcerdà y Ripoll	5'30 m.
Olot y sa línia	5'30
S. Feliu de Guixols	6'21 m. y 2'11 tarde
Amer y sa línia	6'30 m.
S. Aniol y sa línia	7'00 m.
Estanyol y sa línia	7'00 m.

Sortidas

Madrid	2'30 tarde.
Barcelona	6'30 m. y 2'30 tarde.
Fransa	8'30 m. y 5 tarde.
Puigcerdà y Ripoll	11'00 m.
Olot	11'00 m.
S. Feliu de Guixols	9'06 m. y 5'35 tarde
Amer	10'00 m.
Sant Aniol	10'00 m.
Estanyol	10'00 m.